

oproepen

Zwarte Ooievaars met kleurringen

In 1988 werd in Letland een onderzoekprogramma gestart naar de biologie van de Zwarte Ooievaar. Jonge vogels worden met kleurringen gemerkt en wel roze en lichtgroene (10 mm) en rode, gele of donkergroene (6 mm). Een aluminium ring is toegevoegd. Waarnemingen van Zwarte Ooievaars met kleurringen gelieve men aan onderstaand adres door te geven.

■ M. Strazds, Latvian Ornithological Society, Mierastrāta 3, 229021 Salpils, Lettische SSR, UdSSR.

Marokko werkt aan broedvogelatlas

Sedert haar oprichting in 1920 verzamelt het Wetenschappelijk Instituut van Rabat (Universiteit Mohamed V) alle ornithologische gegevens uit Marokko.

Over ongeveer vijf jaar wil de Marokkaanse Ornithologische Centrale van dit instituut een broedvogelatlas van Marokko uitgeven. Iedereen die in Marokko vogelwaarnemingen heeft genoteerd gelieve deze aan onderstaand adres door te geven. Op dit adres kunt u ook met uw eventuele vragen terecht.

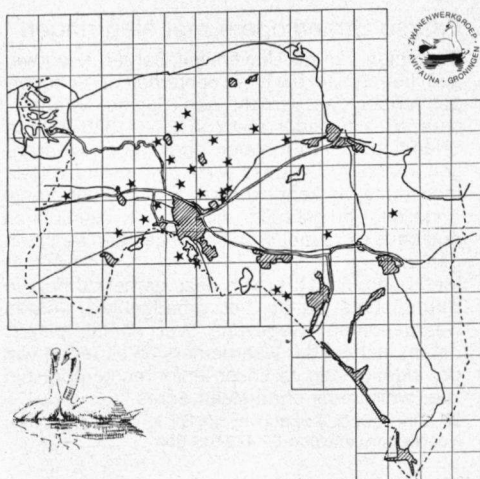
■ Centrale Ornithologique Marocaine, Instituut Scientifique - Département de Zoologie et Ecologie animale, monsieur Michel Thévenot, avenue IBN Batouta, B.P. 703, Rabat-Agdal, Marokko.

Knobbelzwanen *Cygnus olor* met halsbanden

De Zwanenwerkgroep Avifauna Groningen doet al ruim tien jaar onderzoek aan Knobbelzwanen. Vanaf 1984 loopt een langdurige populatiestudie. Voor dit doel worden jaarlijks vrijwel alle broedvogels en pullen van een metalen pootring voorzien. Doormiddel van terugmeldingen van dood gevonden vogels en afgelezen ringen wordt getracht populatiedynamische parameters te kwantificeren als jaarlijkse mortaliteit per leeftijdscategorie, leeftijd waarop begonnen wordt met broeden, immigratie en emigratie.

Het blijkt dat buiten het studiegebied, dat de gehele provincie Groningen omvat, vrijwel geen metalen ringen worden afgelezen. Het is derhalve moeilijk om het aandeel vast te stellen van de vogels die zich buiten het studiegebied als broedvogel vestigen. Bovendien is onduidelijk welke omzwervingen jonge Knobbelzwanen maken tot de geslachtsrijpe leeftijd en wanneer en waar ze een partner vinden.

Om in bovengenoemde problemen meer inzicht te verkrijgen, zijn in de nazomer van 1989 vijftig jonge Knobbelzwanen, naast de gebruikelijke metalen pootring, voorzien van een gele plastic halsband en pootring met een individuele code. Deze code bestaat uit twee letters gevolgd door twee cijfers en voldoet aan de internationale afspraken die zijn gemaakt door IWRB's Swan Research Group. Met het gebruik van halsbanden is uitgebreide ervaring opgedaan in verscheidene Europese landen, waarbij enkele duizenden vogels zijn gemerkt. Het gebruik van deze hals-

Ringplaatsen van jonge Knobbelzwanen met halsbanden, provincie Groningen 1989.

banden heeft geen kwantificeerbare invloed op overleving en broedsucces bij Knobbelzwanen. In de provincie Groningen werden van alle succesvolle broedparen 25 families willekeurig geselecteerd en bij twee van de jongen werd een halsband aangelegd. In principe werd in elke familie één man en één vrouw gekleurmerkt (figuur 1 geeft de ringplaatsen van de gemerkte knobbelzwanenpullen weer).

Waarnemers die Knobbelzwanen met halsbanden aflezen, worden verzocht deze waarnemingen (halsbandcode, datum, plaats, liefst met andere vogels) rechtstreeks door te geven aan onderstaand adres. In overleg met de Nederlandse Ringcentrale te Heteren wordt op een ieder een beroep gedaan om de waarnemingen niet aan de Ringcentrale te sturen, in verband met de extra administratieve belasting en de daarmee samenhangende kosten. De Zwanenwerkgroep automatiseert de gegevens en geeft ze door aan de Ringcentrale. Bovendien draagt de werkgroep er zelf zorg voor dat waarnemers persoonlijk bericht krijgen over de door hen waargenomen vogels.

■ Zwanenwerkgroep Avifauna Groningen, p/a Jan H. Beekman, Pluimerstraat 33 A, 9711 SV Groningen.

Waarnemingen van Zwarte Mezen

Het afgelopen najaar werden honderden tot duizenden Mezen op de diverse trektelposten gezien. Om echter een beter inzicht te krijgen in de omvang en de verspreiding van deze invasie, vragen wij waarnemingen van Zwarte Mezen, waarbij de nadruk ligt op meldingen buiten de broedgebieden, of wat grotere groepen van ook binnen de broedgebieden. Het gaat daarbij om meldingen uit de periode 1 september - 31 december 1989 met vermelding van datum, plaats, atlasblok, aantal, voorkomen met andere soorten en indien overvliegend ook vermelding van richting en tijd. Waarnemingen kunnen opgestuurd worden naar onderstaand adres.

■ Hans van Gasteren, Moerwater 27, 2715 GM Zoetermeer.

Paarse Strandlopers met kleurringen

Studenten van de Universiteit Bergen (Noorwegen) hebben enkele jaren achtereenvolgend op Spitsbergen onderzoek verricht aan Paarse Strandlopers. Er zijn onder meer in totaal 338 Paarse Strandlopers van metalen ringetjes en kleurringen voorzien. Op deze wijze kunnen de vogels individueel herkend worden. Behalve dat oranje ringetjes zijn gebruikt, zijn er ook exemplaren nog eens extra met oranje vaantjes aan de poten gemerkt.

Men hoopt nu dat er van deze gemerkte Paarse Strandlopers buiten het broedgebied worden waargenomen. Gegevens over aantal, plaats, datum, namen der waarnemers en situering van de ringetjes aan de linker- en/of rechterpoot zijn zeer welkom bij onderstaand adres.

■ Elin Pierce, Solhaugvn. 90 B., N-1300 Sandvika, Noorwegen, telefoon 09 472 515 014.

Paarse strandloperonderzoek

Sinds een aantal jaren worden er op Vlieland Paarse Strandlopers geringd en ook voorzien van kleurringen. Afgelopen herfst is dit ook gedaan bij Den Helder en wel door dr. G.Th. de Roos en ondergetekende. Een groot aantal van deze geringde vogels verblijven in de winter langs de dijk en op de pieren aan het strand. Mocht u bij uw omzwervingen langs strand en dijk zo'n vogel met kleurringen waarnemen, geeft u dan uw waarneming zo volledig mogelijk door aan dr. G.Th. de Roos, Dorpsstraat 198, 8899 AP Vlieland.

Gaarne met vermelding van data, plaats eventueel pier waarop u de vogel zag en uw adres. U krijgt bericht waar de door u waargenomen vogel werd geringd.

■ C.J. de Graaf, Pieterstraatlaan 82, 1785 GX Den Helder.

Met kleuren gemerkte steltlopers

Voorjaar 1990 voert de Stichting Werkgroep Internationaal Wad- en Watervogelonderzoek (WIWO) het Eastern Mediterranean Wader Project uit. In dit project wordt gedurende één seizoen de voorjaarstrek van steltlopers door het oostelijk mediterrane gebied en door Centraal- en Oost-Europa onderzocht. Men hoopt een beter inzicht te verkrijgen in onder meer de belangrijkste vliegroutes door deze gebieden en in de herkomst van steltloperpopulaties. Vooral de relatie tussen deze vliegroute in het voorjaar en een meer westelijke vliegroute in het najaar (waarbinnen de Waddenzee), heeft onze belangstelling. Daartoe zijn circa zestig Nederlandse en plaatselijke onderzoekers actief op lokaties in Egypte, Tunesië, Griekenland, Turkije en de Zwarte-Zeekust van de Oekraïne. Het project duurt van 1 maart tot 1 juni. Aan dit project wordt ook meegewerkt door ornithologen in Israël, Malta, Italië, Joegoslavië, Oostenrijk, Hongarije, Tjechoslowakije, Boelgarije en Roemenië.

Eén onderdeel van het project is het ringen en merken met kleuren van steltlopers in Egypte en Tunesië. Het merken met kleuren houdt in dat borst-, ondervleugel- en stuitveren in Egypte

geel worden geverfd en rood in Tunesië. Bovendien wordt een gekleurde tape om de ring bevestigd, die de ringperiode aangeeft.

Mocht u dit voorjaar dergelijke gemerkte steltlopers tegenkomen, wilt u dit dan aan ons doorgeven? Waarnemingen dienen dan vergezeld te gaan van opgave van datum, soort, waarnemingsplek en gedetailleerde informatie over de plaats van het kleurmerk en over de plaats (linker- of rechterpoot) en kleur van de tape. Nadere gegevens over de groeps grootte, gedrag en soortsaamenstelling van de groep zijn welkom.

■ Stichting WIWO (Werkgroep Internationaal Wad- en Watervogelonderzoek), per adres Driebergseweg 16 c., 3708 JB Zeist, coördinator EMWP'90: Vincent van den Berkm.

Geelgeverfde Grutto's

Enkele jaren wordt er onderzoek verricht naar de betekenis van Marokko als overwinteringsgebied voor de Westeuropese en IJslandse Grutto's. In december 1989 zijn daarom in de Merja Zerga aan de westkust van Marokko 42 Grutto's gevangen en met een gele kleurstof op vleugels en buik gemerkt. Ook dragen deze 'gemerkte' vogels een rode vlag om de aluminium ring. Dit betekent dat de ring niet met kijker of telescoop in het veld kan worden afgelezen. Omdat het hier waarschijnlijk om een gemengde populatie gaat van zowel Westeuropese als ook IJslandse Grutto's is het mogelijk dat er vroeg in het voorjaar gemerkte vogels in het zoute milieu foerageren bijvoorbeeld de Zeeuwse delta en de Wadden. Door middel van deze oproep wil ik iedereen vragen naar deze geverfde Grutto's uit te kijken en zo veel mogelijk gegevens te noteren onder andere plaats, tijd, geslacht, groeps grootte, biotoop, vliegrichting en dergelijke. Voor terugmeldingen en informatie kunt u contact opnemen met onderstaand adres.

■ Niko Groen, 1ste Atjehstraat 47hs, 1094 KB Amsterdam, 020-925 663.

Kemphaanwaarnemingen uit Eempolders gevraagd

Om een zo gedetailleerd mogelijk verspreidingspatroon van de Kemphaan in de Eempolders, ten westen van de rivier de Eem, gemeente Baarn te verkrijgen ben ik een meerjarig onderzoek gestart.

In de eerste plaats zijn recente waarnemingen zeer welkom, maar ook oude gegevens zal ik graag ontvangen. Ook zijn literatuurgegevens erg welkom.

U gelieve de juiste plaats van waarneming te noteren, verder de grasgesteldheid (kort, halflang, lang, pas gemaaid en dergelijke), reden van aanwezigheid (foeragerend, overvliegend, baltzend), kleuren van kraag/oorpluimen van de mannetjes in de broedtijd en natuurlijk ook gegevens over weersgesteldheid, afstand, datum en namen van de waarnemers. Tellijsten met bijbehorende kaarten van de Zuidpolder te Veld, Noordpolder te Veld en de Oostermeent (gemeente Blaricum) worden op verzoek toegezonden.

■ M. van Houten, Dovenetelhof 26, 3742 EH Baarn, 02154-15 603 (ná 18.00 uur).